

ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่

พัชรกาญจน์ คงทวีพันธ์ และคณะ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือฉุกเฉิน
จังหวัดเชียงใหม่

ภายใต้โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือฉุกเฉินจังหวัดเชียงใหม่

ISBN:	978-616-398-525-5
ผู้แต่ง/พัฒนา:	พัชรากาญจน์ คงทวีพันธ์ คณินนิตย์ ปิติบุญญพัฒน์ วรัญญู จำนงประสาทพร
บรรณาธิการ:	รองศาสตราจารย์ ดร.วารภรณ์ บุญเชียง สุรภี ทานเคหาสน์ สุณิสสา เสนาหวาน
ออกแบบและพิมพ์:	อรุณวดี กรรมสิทธิ์
เจ้าของและผู้จัดพิมพ์:	หน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลลัพธ์ (ODU) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทรศัพท์ 0 5394 2504
พิมพ์ครั้งแรก:	ธันวาคม 2563
พิมพ์ที่:	บริษัทสยามพิมพ์นานาชาติ จำกัด โทรศัพท์ 0 5321 6962
สนับสนุนโดย:	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คำนำ

คู่มือ “ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่” ฉบับนี้เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นโดยโครงการย่อย “โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ใช้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น โดยเนื้อหาประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน 2) ทักษะการประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) 3) ทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย และ 4) ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล

ทั้งนี้ โครงการฯ ขอขอบคุณนักวิจัยภายใต้โครงการฯ ทุกท่านและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้มีส่วนในการจัดทำ รวมทั้งให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และขอขอบคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ(วช.) และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการฯ ภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร (พบฉ.) มา ณ ที่นี้ด้วย

พัชราภาญจน์ คงทวีพันธ์

และหน่วยจัดการและส่งมอบผลลัพธ์ (ODU)

ธันวาคม 2563

ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ถูกฉ้อโกงเงิน จังหวัดเชียงใหม่

โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ถูกฉ้อโกงเงินเบื้องต้น ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือผู้ถูกฉ้อโกงเงินเบื้องต้น ทั้งในเชิงทฤษฎีที่มุ่งให้ความรู้ชุมชนในการช่วยเหลือผู้ถูกฉ้อโกงเงินเบื้องต้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการแพทย์ฉ้อโกง และกิจกรรมเชิงปฏิบัติ ที่มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จากเหตุการณ์จำลองการช่วยเหลือผู้ถูกฉ้อโกงเงินเบื้องต้น ซึ่งสามารถสรุปชุดกิจกรรมได้ 4 กิจกรรม ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉ้อโกง
2. ทักษะการประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up)
3. ทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย
4. ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล

โดยมีรายละเอียดแต่ละกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 : ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉ้อโกง ได้แก่ ระบบการแพทย์ฉ้อโกง ศูนย์รับแจ้งเหตุและการแจ้งขอความช่วยเหลือ 1669

กิจกรรมที่ 2 : ทักษะการประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) ได้แก่ การใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง ประเมินความปลอดภัยของสถานการณ์ ประเมินกลไกการบาดเจ็บ ประเมินจำนวนผู้บาดเจ็บ และประเมินเพื่อขอความช่วยเหลือเพิ่มเติม

กิจกรรมที่ 3 : ทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย ผู้ป่วย (Primary Assessment) ได้แก่ บอกลักษณะทั่วไปของผู้ป่วยที่พบเห็น (General impression) ยึดตรึงศีรษะ (Manual in line) ในกรณีที่มีสงสัยมีการบาดเจ็บที่กระดูกคอการประเมินความรู้สึกตัว (Level of consciousness: LOC) การแจ้งศูนย์สั่งการเพื่อเรียกชุดปฏิบัติการระดับสูงและตามเครื่อง AED (ภายใต้การขอคำสั่งจากศูนย์) ตรวจสอบชีพจรที่คอพร้อมกับการประเมินการหายใจอย่างรวดเร็ว การทำการกดหน้าอกผู้ป่วย การจัดทำเปิดทางเดินหายใจและดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง ช่วยหายใจโดยปากเป่าผ่านหน้ากาก (mouth to mask include mouth to mouth, pocket mask) สังเกตการเคลื่อนไหวของหน้าอกขณะช่วยหายใจ การกดหน้าอกต่อ และการจัดทำพกพื้นผู้ป่วยฉ้อโกง กรณีกลับมามีชีพจรและหายใจเองได้

กิจกรรมที่ 4 : ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล ได้แก่ การประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) การประเมินสภาพผู้ป่วยเบื้องต้น (Primary assessment) การแจ้งผู้ป่วยรับทราบ การเตรียมอุปกรณ์สำหรับการห้ามเลือดและทำแผล เตรียมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง ปฏิบัติการห้ามเลือด และการดูแลบาดแผลเฉพาะ

ชุดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่

พัฒนาขึ้นเพื่อมุ่งให้ความรู้ชุมชนในการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้นตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการแพทย์ฉุกเฉิน สามารถสรุปกิจกรรมได้ 4 กิจกรรม รายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ได้แก่ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ศูนย์รับแจ้งเหตุและการแจ้งขอความช่วยเหลือ 1669 ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
30 นาที	1) การให้ความรู้และประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none">- วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน<ul style="list-style-type: none">➢ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน➢ ศูนย์รับแจ้งเหตุและการแจ้งขอความช่วยเหลือ 1669- วิทยากรตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นแกนนำชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ร่างกายมนุษย์ ศูนย์รับแจ้งเหตุและการแจ้งขอความช่วยเหลือ 1669- วิทยากรพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับแกนนำชุมชน	<ul style="list-style-type: none">- PPT ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน- แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ 1
15 นาที	2) สะท้อนคิดและอภิปราย	<ul style="list-style-type: none">- เปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนสอบถามแสดงความคิดเห็น- วิทยากรร่วมกับแกนนำชุมชนอภิปรายสรุปความรู้พื้นฐานที่ได้รับ	

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
15 นาที	3) ความคิดรวบยอด/ทบทวน	- วิทยากรสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม	
30 นาที	4) การทดลองประยุกต์แนวคิด/การปฏิบัติจริงในเหตุการณ์จำลอง	- จัดกลุ่มย่อยแกนนำชุมชน ออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน - วิทยากรให้แต่ละกลุ่มสรุปร่วมกันระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่มีในพื้นที่ - ฝึกจำลองเหตุการณ์การแจ้งขอความช่วยเหลือจากศูนย์แจ้งเหตุและการใช้เบอร์ฉุกเฉิน 1669	

กิจกรรมที่ 2 ทักษะการประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) ได้แก่ การใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง ประเมินความปลอดภัยของสถานการณ์ ประเมินกลไกการบาดเจ็บ ประเมินจำนวนผู้บาดเจ็บ และประเมินเพื่อขอความช่วยเหลือเพิ่มเติม ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
30 นาที	1) การให้ความรู้และประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ทักษะ การประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ➢ การใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง ➢ ประเมินความปลอดภัยของสถานการณ์ ➢ ประเมินกลไกการบาดเจ็บ ➢ ประเมินจำนวนผู้บาดเจ็บ ➢ ประเมินเพื่อขอความช่วยเหลือเพิ่มเติม - วิทยากรตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นแกนนำชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินสถานการณ์ - วิทยากรพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับแกนนำชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - PPT ทักษะการประเมินสถานการณ์ - แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ 2
15 นาที	2) สะท้อนคิดและอภิปราย	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อทักษะการประเมินสถานการณ์ - วิทยากรร่วมกับแกนนำชุมชนอภิปรายสรุปทักษะการประเมินสถานการณ์ 	

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
15 นาที	3) ความคิดรวบยอด/ทบทวน	- วิทยากรสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม	
30 นาที	4) การทดลองประยุกต์แนวคิด/การปฏิบัติจริงในเหตุการณ์จำลอง	- จัดกลุ่มย่อยแกนนำชุมชน ออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน - วิทยากรให้แต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติทักษะการประเมินสถานการณ์ - วิทยากรเป็นพี่เลี้ยง ค่อยให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติถูกต้อง	

กิจกรรมที่ 3 ทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง 45 นาที โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
45 นาที	1) การให้ความรู้และประสบการณ์	- วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน เรื่องทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย (Primary Assessment) ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. บอกลักษณะทั่วไปของผู้ป่วยที่พบเห็น (general impression) 2. ยึดตรึงศีรษะ (manual in line) ในกรณีที่สูงสัყมีการบาดเจ็บที่กระดูกคอ 3. ประเมินความรู้สึกตัว (Level of consciousness: LOC) 4. แจ้งศูนย์สั่งการเพื่อเรียกชุดปฏิบัติการระดับสูงและตามเครื่อง AED (ภายใต้การขอคำสั่งจากศูนย์) 5. ตรวจชีพจรที่คอพร้อมกับการประเมินการหายใจอย่างรวดเร็ว (ไม่ต้องทำ ตาดู หูฟัง แก้มสัมผัส ไม่เกิน 10 วินาที) โจทย์กำหนด : ไม่หายใจหรือหายใจเอือก 6. ทำการกดหน้าอก 30 ครั้ง (อัตรา-120100 ครั้ง/นาที) <ul style="list-style-type: none"> ➢ วาง 2 มือลงบนครึ่งล่างของกระดูกหน้าอกlower half(of the sternum) ➢ ทำทางในการวางเข้าเหยียดแขนตั้ง ตรง ในลักษณะตั้งฉากกับลำตัวผู้ป่วย 	- PPT ทักษะทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย - แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ 3

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
		<ul style="list-style-type: none"> ➢ ความลึกในการกด 2-2.4 นิ้ว (5-6 ซม.) ➢ ปลดปล่อยให้มีการขยายของทรงวงกลับคืนจนสุด (Fully recoil) <ol style="list-style-type: none"> 7. จัดทำเปิดทางเดินหายใจและดูแลทางเดินหายใจให้โล่ง 8. ช่วยหายใจโดยปากเป่าผ่านหน้ากาก (mouth to mask include mouth to mouth, pocket mask) ติดต่อกัน 2 ครั้ง (ครั้งละ 1 วินาที) 9. สังเกตการเคลื่อนไหวของหน้าอกขณะช่วยหายใจ 10. ทำการกดหน้าอกต่อ (อัตราการกดหน้าอกต่อการช่วยหายใจ 30: 2) 11. ทำการกดหน้าอกต่อ (อัตราการกดหน้าอกต่อการช่วยหายใจ 30: 2) 12. เมื่อกดหน้าอกและช่วยหายใจครบ 5 รอบ ทำการตรวจชีพจรที่คอถ้าไม่มีชีพจรหรือไม่แน่ใจให้กดหน้าอกเพื่อช่วยฟื้นคืนชีพต่อไป 	

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
		13. หากผู้ป่วยฉุกเฉินกลับมามีชีพจรและหายใจเองได้ ให้จัดทำพิกพื้น (ไม่มีสาเหตุจากอุบัติเหตุ) - วิทยากรตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นแกนนำชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินสภาพผู้ป่วย - วิทยากรพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับแกนนำชุมชน	
15 นาที	2) สะท้อนคิดและอภิปราย	- เปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย - วิทยากรร่วมกับแกนนำชุมชนอภิปรายสรุปทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย	
15 นาที	3) ความคิดรวบยอด/ ทบทวน	- วิทยากรสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม	
30 นาที	4) การทดลองประยุกต์แนวคิด/การปฏิบัติจริงในเหตุการณ์จำลอง	- จัดกลุ่มย่อยแกนนำชุมชน ออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน - วิทยากรให้แต่ละร่วมกันฝึกปฏิบัติทักษะการประเมินสภาพผู้ป่วย - วิทยากรเป็นพี่เลี้ยง ค่อยให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติถูกต้อง	

กิจกรรมที่ 4 ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล ได้แก่ การประเมินสถานการณ์ (Scene Size Up) การประเมินสภาพผู้ป่วยเบื้องต้น (Primary assessment) การแจ้งผู้ป่วยรับทราบ การเตรียมอุปกรณ์สำหรับการห้ามเลือดและทำแผล เตรียมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง ปฏิบัติการห้ามเลือดและการดูแลบาดแผลเฉพาะ ระยะเวลาในการทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง 45 นาที โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
45 นาที	1) การให้ความรู้และประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนความรู้การประเมินสถานการณ์ 2. ทบทวนความรู้การประเมินสภาพผู้ป่วยเบื้องต้น 3. แจ้งผู้ป่วยรับทราบ 4. เตรียมอุปกรณ์สำหรับการห้ามเลือดและทำแผล 5. เตรียมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง 6. ปฏิบัติการห้ามเลือด <ul style="list-style-type: none"> ➢ ห้ามเลือดโดยวิธีกดแผลโดยตรง ➢ ห้ามเลือดโดยใช้วัสดุรัดแน่น (Pressure) 7. การดูแลบาดแผลเฉพาะ <ul style="list-style-type: none"> ➢ แผลเปิดบริเวณทรวงอ ➢ แผลเปิดบริเวณช่องท้อง ➢ แผลวัสดุหักคา 	<ul style="list-style-type: none"> - PPT ทักษะการห้ามเลือดและทำแผล - อุปกรณ์สำหรับการห้ามเลือดและทำแผล - แบบบันทึกแสดงความคิดเห็นต่อทักษะการห้ามเลือดและทำแผล

ระยะเวลา	กิจกรรม	การให้ความรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม	สื่อ/อุปกรณ์
		<ul style="list-style-type: none"> ➢ แผลอวัยวะตัดขาด ➢ แผลถูกความร้อน ไฟไหม้ ➢ แผลบริเวณศีรษะ <p>- วิทยากรตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นแกนนำชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการห้ามเลือดและทำแผล</p> <p>- วิทยากรพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับแกนนำชุมชน</p>	
15 นาที	2) สะท้อนคิดและอภิปราย	<p>- เปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนสอบถามแสดงความคิดเห็นต่อทักษะการห้ามเลือดและทำแผล</p> <p>- วิทยากรร่วมกับแกนนำชุมชนอภิปรายสรุปทักษะการห้ามเลือดและทำแผล</p>	
15 นาที	3) ความคิดรวบยอด/ ทบทวน	<p>- วิทยากรสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม</p>	
30 นาที	4) การทดลองประยุกต์แนวคิด/การปฏิบัติจริงในเหตุการณ์จำลอง	<p>- จัดกลุ่มย่อยแกนนำชุมชน ออกเป็นกลุ่มย่อย 4-5 คน</p> <p>- วิทยากรให้แต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติการห้ามเลือดและทำแผล</p> <p>- วิทยากรเป็นพี่เลี้ยง ค่อยให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติถูกต้อง</p>	

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินกิจกรรม
การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสอบถาม ฉบับนี้ใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้และทักษะ การช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมฯ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมฯ ของประชาชน แกนนำชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสอบถามมี 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 แบบประเมินความรู้และทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น
- ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น
- ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนบุคคลของท่านเพียงคำตอบเดียว และเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. เพศ : ชาย หญิง
2. อายุ :
 - ต่ำกว่า 20 ปี 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 - 41 - 50 ปี 51- 60 ปี 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - ประถมศึกษา มัธยมต้น มัธยมปลาย
 - อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญา
 - อื่น ๆ ระบุ.....
4. อาชีพ
 - รับจ้าง นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ
 - พนักงานของรัฐ เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว
 - อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน

- 1000 – 3,000 บาท 3,001 – 5,000 บาท
 5,001 – 7,000 บาท 7,001 – 9,000 บาท
 9,001- 11,000 บาท 11,001 บาทขึ้นไป

6. บทบาทในชุมชน

- ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น
 อสม. จิตอาสา
 ผู้นำศาสนา อื่น ๆ ระบุ.....

7. ประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

- เคยอบรม เคยช่วยเหลือคนในครอบครัว
 เคยช่วยเหลือคนในชุมชน
 ไม่เคยอบรม ไม่มีทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น
 อื่นๆ ระบุ.....

8. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

- ไม่เคย
 เคย แหล่งที่มา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 เสียงตามสายในชุมชน
 การประชุม/อบรมในชุมชนหรือหน่วยงาน
 วิทยุ/โทรทัศน์
 ป้ายประกาศต่างๆ
 อื่นๆ ระบุ.....

9. ในชุมชนที่ท่านอยู่มีการฝึกอบรม/ทักษะเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

- มี ไม่มี

10. ในชุมชนที่ท่านอยู่มีหน่วยงาน/กลุ่มบุคคล ดำเนินเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

- มี ไม่มี

ความคิดเห็นด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 ความรู้และทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

คำชี้แจง: จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว และให้ทำเครื่องหมาย (x) ลงใน
กระดาษคำตอบ

1. การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหมายถึง

- ก. ช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ ณ สถานที่นั้น ๆ โดยใช้อุปกรณ์เท่าที่มีในตอนนั้น
- ข. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ
- ค. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางอากาศ
- ง. ช่วยให้ผู้ป่วยไม่เสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น

2. ข้อใดคือการปฐมพยาบาลอาการเป็นลมหรือหมดสติ

- ก. นำเข้าพักในที่ร่ม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ให้อนอนราบ และคลายเสื้อผ้าให้หลวม
- ข. ให้ผู้ป่วยตะแคงอยู่หนึ่ง ๆ ประคองและจับส่วนที่บาดเจ็บอย่างมั่นคง
- ค. ชะล้างแผลและทำความสะอาดรอบ ๆ แผล ถ้าแผลสกปรกมากควรล้างด้วยน้ำสะอาดและสบู่
- ง. ใช้น้ำแข็งหรือถุงน้ำเย็นประคบ

3. การปฐมพยาบาลเบื้องต้นใช้ไม่ได้กับคนสภาพใด

- ก. คนสูงอายุ
- ข. คนพิการ
- ค. คนตาย
- ง. คนต่างชาติ

4. ข้อใดคือการปฐมพยาบาลบาดแผลสด

- ก. ใช้น้ำแข็งหรือถุงน้ำเย็นประคบ
- ข. ให้ผู้ป่วยตะแคงอยู่หนึ่ง ๆ ประคองและจับส่วนที่บาดเจ็บอย่างมั่นคง
- ค. ชะล้างแผลและทำความสะอาดรอบ ๆ แผล ถ้าแผลสกปรกมาก ควรล้างด้วยน้ำสะอาดและสบู่
- ง. ถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจ ให้ทำการเป่าปาก ช่วยหายใจทันที

5. ข้อใดต่อไปนี้ เป็นผู้ป่วยฉุกเฉิน

- ก. นายบุญช่วย ถูกลึงก์ดที่นิ้วก้อยมือขวามาแล้ว 2 วัน
- ข. บุญชู เป็นอัมพาตมา 1 ปี มีแผลที่ก้น วันนี้หมอนัดให้ไปตรวจที่โรงพยาบาล
- ค. นายบุญเชย มีอาการหายใจเหนื่อย นอนราบไม่ได้
- ง. นายบุญเชิญ มีอาการปวดฟัน นอนไม่หลับ

6. บุคคลใดต่อไปนี้ เป็นผู้ป่วยฉุกเฉิน ที่ท่านคิดว่าต้องนำส่งโรงพยาบาล โดยทีมกู้ชีพ
ในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

- ก. สมทรง มีอาการปวดท้องประจำเดือนเป็นประจำทุกเดือน
- ข. สมหมาย ถูกมีดพร้าบาดมือ เลือดไหลพุ่งไม่หยุด
- ค. สมหวัง ถูกสุนัขกัดที่น่องซ้าย มีเลือดซึมๆ
- ง. สมศรีเป็นอัมพาตมา 3 ปี มีแผลกดทับที่ก้น วันนี้แพทย์นัดให้ไปตรวจที่
โรงพยาบาล แต่ไม่มีรถไปส่ง

7. ขณะที่ท่านกำลังขับรถอยู่ แล้วพบเห็นอุบัติเหตุรถชนกัน มีผู้บาดเจ็บ ท่านจะ
ปฏิบัติอย่างไร

- ก. ให้การช่วยเหลือเบื้องต้น พร้อมทั้งโทรแจ้ง 1669
- ข. โทรแจ้งตำรวจเพราะเป็นคดีความ
- ค. โทรแจ้งตำรวจทางหลวง เพราะเหตุเกิดบนทางหลวง
- ง. ให้การช่วยเหลือและรีบนำส่งโรงพยาบาล

8. เมื่อท่านต้องแจ้งเหตุ เพื่อขอความช่วยเหลือจากศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ
(1669) ข้อใดต่อไปนี้ เป็นข้อมูลที่ต้องแจ้ง

- ก. ชื่อ-นามสกุล, เบอร์โทรศัพท์ ของผู้แจ้งเหตุ
- ข. จุดที่เกิดเหตุ และสถานที่ใกล้เคียงที่สังเกตเห็นได้ง่าย
- ค. ประเภทเหตุการณ์ หรืออาการเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ผู้ป่วยเป็น, ประมาณจำนวนผู้ป่วย
(ถ้ามีหลายราย)
- ง. ต้องแจ้งข้อมูลทั้งข้อ ก, ข และ ค

9. อาการใดต่อไปนี้ ที่ไม่ถือว่าเป็นการป่วยฉุกเฉิน ที่ต้องขอความช่วยเหลือจาก
ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

- ก. มีดบาดข้อมือ เลือดออกมาก
- ข. หายใจเหนื่อยหอบ
- ค. เป็นไข้หวัดมา 3 วัน
- ง. เจ็บครรภ์ใกล้คลอด

10. ข้อใดคือการปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บมีแผลฟกช้ำและบวม

- ก. ใช้น้ำแข็งหรือถุงน้ำเย็นประคบ
- ข. ใช้ถุงน้ำร้อนประคบ
- ค. ใช้ยานวดทาบริเวณที่ฟกช้ำและบวม
- ง. ใช้สมุนไพรชนิดร้อนทาที่ฟกช้ำและบวม

11. หากพบผู้ได้รับอุบัติเหตุแขนหักควรปฐมพยาบาลอย่างไร

- ก. ไม่ต้องทำอะไร แจ้งญาติพาไปหาหมอ
- ข. ใส่ยาที่แผล
- ค. รีบพาไปหาหมอทันที
- ง. ตามชั่วคราวด้วยอุปกรณ์ที่มีอยู่

12. บาดแผลมี 2 ชนิด ได้แก่

- ก. บาดแผลถลอก และบาดแผลฉีกขาด
- ข. บาดแผลฟกช้ำ และบาดแผลตัดขาด
- ค. บาดแผลภายนอก และบาดแผลภายใน
- ง. บาดแผลเปิด และบาดแผลปิด

13. ถ้าพบคนถูกข้อมือคัมบาด แผลฉีกขาด ยาว 1 คืบ และเลือดไหลตลอด ท่านจะช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างไร

- ก. ใช้เชือกรัดเหนือบาดแผล เพื่อทำการห้ามเลือด
- ข. ใช้ยาเส้นอุดปากแผลไว้ เพื่อมิให้เลือดออก
- ค. ใช้ผ้ามีกอดปากแผลไว้ เพื่อห้ามเลือด
- ง. ใช้ผ้าสะอาดปิดทับ และพันแผลไว้ให้แน่น

14. การช่วยเหลือคนถูกแทงบริเวณหน้าท้อง จนเห็นลำไส้ทะลักออกมา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. รีบโทรแจ้งเหตุที่ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 และให้ผู้ช่วยกุมส่วนของลำไส้ไว้ไม่ให้ทะลักออกมา
- ข. รีบโทรแจ้งเหตุที่ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 และหาผ้าสะอาดชุบน้ำปิดส่วนของลำไส้ที่ไหลออกมา
- ค. รีบโทรแจ้งเหตุที่ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 และรีบนำส่งโรงพยาบาล
- ง. รีบโทรแจ้งเหตุที่ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ 1669 และหาผ้าสะอาดดันลำไส้ส่วนที่ไหลออกมาให้กลับเข้าไป

15. หากผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยสำลักน้ำลาย ควรให้ผู้ป่วยนอนลักษณะใด

- ก. นอนคว่ำ
- ข. นอนหงาย
- ค. นอนตะแคง
- ง. นอนใกล้ๆ หน้าต่าง

16. ข้อใดคือความหมายของการช่วยฟื้นคืนชีพ

- ก. การช่วยเหลือผู้ที่หยุดหายใจหรือหัวใจหยุดเต้น
- ข. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัว
- ค. การช่วยเหลือโดยการผายปอด
- ง. การช่วยเหลือโดยการเป่าปาก

17. ผู้ป่วยประเภทใดบ้าง มีโอกาสสูงที่จะเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น

- ก. จมน้ำ, สูดลมควันไฟเข้าไปมาก
- ข. ไฟฟ้าช็อต, กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน
- ค. มีสิ่งแปลกปลอมอุดกั้นทางเดินหายใจ, ได้รับยาเกินขนาด
- ง. ถูกทุกข้อ

18. ข้อใดคือการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน

- ก. ต้องทำการเป่าปาก จำนวน 2 ครั้ง และกดหน้าอกจำนวน 30 ครั้ง เสมอ
- ข. ทำการกดหน้าอกเพียงอย่างเดียวก็ได้ ด้วยอัตราความเร็วอย่างน้อย 100 ครั้ง/นาที
- ค. การกดหน้าอก สามารถกดด้วยมือเพียงข้างเดียวก็ได้
- ง. การกดหน้าอก ให้วางมือบริเวณหน้าอกด้านซ้ายตรงตำแหน่งหัวใจ

19. หากท่านพบผู้ป่วยหมดสติ และจำเป็นต้องทำการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน ข้อ

ใดเป็นลำดับการปฏิบัติที่ถูกต้อง

- ก. ตรวจสอบความรู้สึกตัวแล้วพบว่าไม่ตอบสนอง ไม่หายใจ หรือหายใจเอือก, เรียกขอความช่วยเหลือ, กดนวดหัวใจ, เปิดทางเดินหายใจ, ช่วยการหายใจ
- ข. ตรวจสอบความรู้สึกตัวแล้วพบว่าไม่ตอบสนอง ไม่หายใจ หรือหายใจเอือก, เปิดทางเดินหายใจ, กดนวดหัวใจ, ช่วยการหายใจ, เรียกขอความช่วยเหลือ
- ค. เรียกขอความช่วยเหลือ, ตรวจสอบความรู้สึกตัวแล้วพบว่าไม่ตอบสนอง ไม่หายใจ หรือหายใจเอือก, เปิดทางเดินหายใจ, กดนวดหัวใจ
- ง. ตรวจสอบความรู้สึกตัวแล้วพบว่าไม่ตอบสนอง, ไม่หายใจ หรือหายใจเอือก, เรียกขอความช่วยเหลือ, เปิดทางเดินหายใจ, กดนวดหัวใจ, ช่วยการหายใจ

20. การช่วยฟื้นคืนชีพจะต้องทำทันทีหลังจากผู้ป่วยหยุดหายใจหรือหัวใจหยุดเต้นภายในเวลาไม่เกินกี่นาที

- ก. 4 นาที
- ข. 6 นาที
- ค. 8 นาที
- ง. 10 นาที

เฉลยคำถามความรู้และทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น

ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่
1. ก	6. ข	11. ง	16. ก
2. ก	7. ก	12. ง	17. ง
3. ค	8. ง	13. ง	18. ข
4. ค	9. ค	14. ข	19. ก
5. ค	10. ก	15. ค	20. ก

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความระดับ
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉิน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา					
1.1 ท่านได้เสนอปัญหา อุปสรรค หรือ จำกัดของชุมชนในการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉินเบื้องต้น					
1.2 ท่านได้ร่วมวิเคราะห์ปัญหาการเข้าถึง ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่/ชุมชน					
1.3 ท่านได้พูดคุยแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ปัญหาการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉินเบื้องต้น					
1.4 ท่านเสนอความต้องการของชุมชน เพื่อให้หน่วยงานด้านสาธารณสุขเข้ามา สนับสนุนในเรื่องการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉินเบื้องต้น					
2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
2.1 ท่านเสนอและจัดทำโครงการ หรือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉินเบื้องต้นในชุมชน					
2.2 ท่านได้ร่วมคิด วางแผนการแนว ทางการทำกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉินเบื้องต้น					
3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรม					
3.1 ท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติระบบ บริการการแพทย์ฉุกเฉิน และขั้นตอนการ แจ้งเหตุเมื่อมีผู้ป่วยฉุกเฉิน					

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วย ฉุกเฉิน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการประเมินสถานการณ์ เมื่อพบเจอผู้ป่วยฉุกเฉิน					
3.3 ท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการประเมินอาการผู้ป่วย เช่น การช่วยฟื้นคืนชีพผู้ป่วยฉุกเฉินขั้นพื้นฐาน (CPR), การใช้เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าอัตโนมัติ AED					
3.4 ท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการห้ามเลือดและทำแผล					
4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและการนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน					
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ ในการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้นในชุมชน เช่น การพูดคุยกับเพื่อนบ้าน สมาชิกในชุมชน การแจ้งผ่านเสียงตามสาย การประชุมหมู่บ้าน เป็นต้น					
4.2 ท่านนำความรู้ ประสบการณ์ และการฝึกทักษะการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินไปใช้ประโยชน์ได้ในชุมชน					
4.3 ท่านได้ให้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะการปรับปรุงและพัฒนาการทำกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น					
4.4 ท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มเครือข่าย ภาควิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินงานหรือกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น					

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการช่วยเหลือผู้ป่วย
 ฉุกเฉิน

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความระดับ
 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการ
 ช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วันและเวลาในการจัดประชุม (1 วัน)					
2. ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดประชุม					
3. การถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ของวิทยากรในกิจกรรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน การประเมินสถานการณ์ การประเมินสภาพผู้ป่วย การห้ามเลือดและทำแผล					
4. ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของเนื้อหาการบรรยายและสาธิต เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ทักษะการประเมินสถานการณ์ การประเมินสภาพผู้ป่วย การห้ามเลือดและทำแผล					
5. การฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น ทั้งในเรื่อง การแจ้งเหตุ การประเมินสถานการณ์ การประเมินสภาพผู้ป่วย การห้ามเลือดและทำแผล					
6. การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็น					

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็น					
8. การพูดคุย ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และการเป็นที่ปรึกษาฝึกทักษะการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น					
9. การประชาสัมพันธ์โครงการ หรือ กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉิน					
10. ความรู้ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชุมชน					

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

-ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูงที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้-

